Odvodi

Ouvoui	
funkcija	odvod
c	0
x^n	nx^{n-1}
a^x	$a^x \ln a$
$\frac{a^x}{\ln a}$	a ^x
x^x	$x^x(1+\ln x)$
ln(x)	$\frac{1}{x}$
$\log_a(x)$	$\frac{1}{x \ln(a)}$
$\sin(x)$	cos(x)
$\cos(x)$	-sin(x)
tan(x)	$\frac{1}{\cos^2(x)}$
$\cot(x)$	$-\frac{1}{\sin^2(x)}$
$\arcsin(x)$	$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
$\arccos(x)$	$-\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
$\arctan(x)$	$\frac{1}{1+x^2}$
$\operatorname{arccot}(x)$	$-\frac{1}{1+x^2}$
$sh(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$	ch(x)
$ch(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$	sh(x)
$ch(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$ $th(x) = \frac{sh(x)}{ch(x)}$	$\frac{1}{\operatorname{ch}^2(x)}$
$cth(x) = \frac{1}{th(x)}$	$-\frac{1}{\operatorname{sh}^2(x)}$
$\operatorname{arsh}(x) = \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$	$\frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$
$\operatorname{arch}(x) = \ln(x + \sqrt{x^2 - 1})$	$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
$arth(x) = \frac{1}{2} \ln \frac{1+x}{1-x}$	$\frac{1}{(1+x)(1-x)}$

Pravila za odvajanje

funkcija	odvod
jannenja	oavoa
$f(x) \pm g(x)$	$f'(x) \pm g'(x)$
$f(x) \cdot g(x)$	$f'(x) \cdot g(x) + f(x) \cdot g'(x)$
f(x)	$f'(x) \cdot g(x) - f(x) \cdot g'(x)$
g(x)	$g^{2}(x)$
f(g(x))	$f'(g(x)) \cdot g'(x)$
$f^{-1}(x)$	1
3 (-)	f'(f-1(x))

Integracijske metode

Uvedba nove spremenljivke

$$\int f(x) dx = \int_{x=g(t)} \int f(g(t))g'(t)dt$$

$$u = g(x) \implies du = g'(x)dx \implies dx = \frac{du}{g'(x)}$$

Perpartes

$$\int u(x) \, v'(x) \, dx = u(x)v(x) - \int v(x) \, u'(x) \, dx$$

Integral racionalne funkcije

Z deljenjem zapišemo racionalno funkcijo R(x) v obliki $p(x)+\frac{r(x)}{q(x)}$, kejr je r nižje stopnje od q.

Polinom \boldsymbol{q} rezcepimo na linearne in nerazcepne kvadratne faktorje.

Funkcijo $\frac{p(x)}{q(x)}$ zapišemo kot vsoto parcialnih ulomkov:

$$\begin{split} \frac{1}{(x-a)^k} &\leadsto \frac{A_1}{(x-a)} + \frac{A_2}{(x-a)^2} + \dots + \frac{A_k}{(x-a)^k} \\ \\ \frac{1}{(x^2+bx+c)^l} &\leadsto \frac{B_1 + C_1 x}{(x^2+bx+c)} + \dots + \frac{B_l + C_l x}{(x^2+bx+c)^l} \end{split}$$

Parcialne ulomke posamično integriremo (imenovalec mora biti nerazcepen!):

$$\int \frac{dx}{ax^2 + bx + c} = \frac{1}{a\omega} \arctan\left(\frac{2ax + b}{2a\omega}\right); \ \omega = \frac{c}{a} - \left(\frac{b}{2a}\right)^2$$

$$\int \underbrace{\frac{px + q}{ax^2 + bx + c}} dx = \frac{p}{2a} \ln|t| + \left(q - \frac{pb}{2a}\right) \int \frac{dx}{t}$$

$$\int \frac{px+q}{(ax^2+bx+c)^n} dx = \frac{p}{2a} \frac{t^{1-n}}{1-n} + \left(q - \frac{pb}{2a}\right) \int \frac{dx}{t^n}$$
$$\int \frac{dx}{(ax^2+bx+c)^n} = \frac{1}{a^n \omega^n} I_n$$
$$I_n = \int \frac{dx}{(ax^2+bx)^n} \qquad I_1 = \arctan t$$

$$I_n = I_{n-1} \left(1 - \frac{1}{2(n-1)} \right) + \frac{t}{2(n-1)(t^2+1)^{n-1}}$$

Integrali trigonometričnih funkcij

Integrale z trigonometričnimi funkcijami z univerzalno trigonometrično substitucijo prevedemo na integral racionalne funkcije.

$$\tan\frac{x}{2} = t$$
 $dx = \frac{2dt}{1+t^2}$ $\cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2}$ $\sin x = \frac{2t}{1+t^2}$

Integral iracionalne funkcije

Integrale tipa $\int \frac{p(x)dx}{\sqrt{ax^2+bx+c}}$ rešujemo na naslednji način:

• Če je p konstanten, integral (z dopolnitvijo do ■ in s substitucijo) prevedemo na enega izmed:

$$\int \frac{dx}{\sqrt{a^2 - x^2}} = \arcsin\left(\frac{x}{a}\right) + C; \quad a > 0$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2 - a^2}} = \ln\left|x + \sqrt{x^2 - a^2}\right| + C; \quad a > 0$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2 + a^2}} = \ln\left(x + \sqrt{x^2 + a^2}\right) + C; \quad a > 0$$

• Če je p poljuben polinom, uporabimo nastavek:

$$\int \frac{p(x)}{\sqrt{ax^2 + bx + c}} dx = \frac{C}{\tilde{p}(x)\sqrt{ax^2 + bx + c}} + \int \frac{C}{\sqrt{ax^2 + bx + c}} dx$$

C je konstanta, \widetilde{p} pa polinom, ki ima stopnjo 1 manjšo kot p. Koeficiente polinoma \widetilde{p} in konstanto C dobimo z odvajanjem zgornje enačbe.

Uporaba integrala

Računanje površine ravninskih likov pod krivulijo

$$p = \int_{a}^{b} f(x) dx$$

Dolžina ravninske krivulije

$$s = \int_a^b \sqrt{1 + f'(x)^2} \ dx$$

Prostornina in površina vrtenine (vrtimo okoli x osi)

$$V = \pi \int_{a}^{b} f(x)^{2} dx$$

 $P = 2\pi \int_a^b f(x) \sqrt{1 + (f'(x))^2} \ dx$ Prostornina vrtenine (vrtimo okoli y osi)

$$V = 2\pi \int_a^b x f(x) \ dx$$

Težišče ravninskih likov

$$y_T = \frac{\int_a^b f(x)^2 \ dx}{2p}$$

Doložina poti, ki jo pri vrtenju za $360^{\,\circ}\,$ opiše težišče je $2\pi y_T.$

$$2\pi y_T p = \pi \int_a^b f(x)^2 dx = V$$

Težišče ravninske krivulije

$$y_T = \frac{\int_a^b f(x)\sqrt{1 + (f'(x))^2} \ dx}{s}$$

Dolžina ravninske krivulije

$$y_T = \frac{\int_a^b f(x)\sqrt{1 + (f'(x))^2} \ dx}{\int_a^b f(x)\sqrt{1 + (f'(x))^2} \ dx}$$

Parametrično podane krivulje

Enačba krivulje v R³ je oblike

$$\overrightarrow{r} : [a, b] \to \mathbb{R}^3$$

$$\overrightarrow{r}(t) = (x(t), y(t), z(t)) \in \mathbb{R}^3$$

Krivulje v polarnih koordinatah

$$\begin{split} r &= r(\varphi) \\ x(\varphi) &= r(\varphi)\cos\varphi \\ y(\varphi) &= r(\varphi)\sin\varphi \\ \overrightarrow{r}(\varphi) &= (r(\varphi)\cos\varphi, r(\varphi)\sin\varphi) \end{split}$$

Tangenta parametrične krivulije

Tangenta je kar vektor, ki ga dobimo z odvajanjem parametrične enačbe.

$$\overrightarrow{r}(t) = (x(t), y(t), z(t))$$

$$\dot{\overrightarrow{r}}(t) = (\dot{x}(t), \dot{y}(t), \dot{z}(t))$$

Maihen delček krivulije ima dolžino

 $ds = \|\overrightarrow{r}(t+dt) - \overrightarrow{r}(t)\| = \|\overrightarrow{r}(t)\|$. Doložina večjega dela krivulje je potem integral teh delčkov:

$$s = \int_a^b \| \dot{\overrightarrow{r}}(t) \| dt$$

Doložina krivulije v polarnih koordinatah

$$s = \int_{a}^{b} \sqrt{\dot{r}(\varphi)^2 + r(\varphi)^2} \ d\varphi$$

Naravna parametrizacija

Pot $\overrightarrow{r}:I\to\mathbb{R}^3$ je naravno parametrizirana, če je $\forall t\in I\ :\ |\overrightarrow{r}(t)|=1.$

Vsako pot lahko **naravno reparametriziramo**. Za nek $a \in I$ definiramo funkcijo

$$s:I \to J \quad s(t) = \int_a^t |\overrightarrow{r}(\tau)| d\tau$$

z t: $J \to I$ označimo izverz od s s. Potem je $\overline{\varphi}(s): J \to \mathbb{R}$ dana s predpisom $\overline{\varphi}(s) = \overline{r}(t(s))$ naravno parametrizirana pot.

Frenetove formule

Naj bo $\overrightarrow{r}(s)$ naravna parametrizacija.

$$\underbrace{\overrightarrow{T} = \overrightarrow{r}'}_{\text{tangenta}} \quad \underbrace{\overrightarrow{N} = \frac{\overrightarrow{T}'}{|\overrightarrow{T}'|}}_{\text{normala}} \quad \underbrace{\overrightarrow{B} = \overrightarrow{T} \times \overrightarrow{N}}_{\text{binormala}}$$

$$\kappa = |\overrightarrow{T'}| = |\overrightarrow{r''}|$$
 . . . fleksijska ukrivljenost

$$\tau = \frac{(\overrightarrow{r}' \times \overrightarrow{r}'')\overrightarrow{r}'''}{|\overrightarrow{r}''|^2} \ \dots$$
torzijska ukrivljenost

Če je $\forall s \in I : \kappa(s) \neq 0$ so vektorji $\overrightarrow{T}, \overrightarrow{N}, \overrightarrow{B}$ dobro definirani in veljajo **Frenetove formule**:

$$\overrightarrow{T}' = \kappa \overrightarrow{N} \qquad \overrightarrow{N}' = \tau \overrightarrow{B} - \kappa \overrightarrow{T} \qquad \overrightarrow{B}' = -\tau \overrightarrow{N}$$

Frenetova baza in ukrivljenost v poljubni parametrizaciji

Naj bo $\overrightarrow{r}(t)$ poljubna regularna pot z neničelno fleksijsko ukrivljenostjo.

$$\vec{T} = \frac{\dot{\vec{r}}}{|\vec{r}|} \qquad \vec{B} = \frac{\dot{\vec{r}} \times \ddot{\vec{r}}}{|\vec{r} \times \ddot{\vec{r}}|} \qquad \vec{N} = \vec{B} \times \vec{T}$$

$$\kappa = \frac{|\dot{\vec{r}} \times \ddot{\vec{r}}|}{|\dot{\vec{r}}|^3} \qquad \tau = \frac{(\dot{\vec{r}} \times \ddot{\vec{r}}) \ddot{\vec{r}}}{|\dot{\vec{r}} \times \ddot{\vec{r}}|^2}$$

Metrični prostor

Preslikava $d: M \to M$ je **metrika** na množici M, če velja:

- $d(x,y) \ge 0$ in $d(x,y) = 0 \Leftrightarrow x = y$
- d(x, y) = d(y, x)
- d(x,z) < d(x,y) + d(y,z)

Metrični prostor je par (M, d).

Normiran prostor je vektorski prostor V opremljen z normo. Norma je preslikava $\| \| : V \to \mathbb{R}^+$, ki ima lastnosti:

- $||v|| = 0 \Rightarrow v = 0$
- $\bullet \quad \|\alpha v\| = |\alpha| \|v\|$
- $||w + v|| \le ||w|| + ||v||$

Potem je V tudi metrični prostor z d(w, v) = ||w - v||.

Odprte in zaprte množice

Odprta krogla $B(a,r) = \{x \in M: d(a,x) < r\}$ Zaprta krogla $\overline{B}(a,r) = \{x \in M: d(a,x) \leq r\}$ Množiva $U \subset M$ je odprta, če

$$\forall a \in U \ \exists \varepsilon > 0 : B(a, \varepsilon) \subseteq U$$

Množica $U\subset M$ je **zaprta**, če je U^C odprta. **Zaprtje** \bar{A} množica A je najmanjša množica v M, ki vsebuje A.

Notranjost \mathring{A} je največja odprta množiva vsebovana v A

Rob množice

Naj bo $A\subseteq M.$ Točka $a\in A$ je **robna**, če vsaka odprta krogla $B(a,\varepsilon)$ seka A in $A^C.$

Rob ∂A je množica vseh robnih točk množice A.

Zaporedia

Zaporedje (a_n) z limito v metričenem porstoru ((M,d)) je konvergentno z limito $a \in M$, če velja:

$$\lim_{n \to \infty} d(a_n, a) = 0$$

 $\forall \varepsilon > 0 \ \exists n_0 \in \mathbb{N} : n > n_0 \Rightarrow d(a_n, a) < \varepsilon$

Zaporedje (a_n) je **Cauchyevo**, če velja:

$$\forall \varepsilon > 0 \ \exists n_0 \in \mathbb{N} : n, m > n_0 \Rightarrow d(a_n, a_m) < \varepsilon$$

Vsako konvergentno zaporedje je tudi Cauchyevo. Obratno pa je res samo, če je metrični prostor **poln**. (\mathbb{R}^n je poln)

Kompaktnos

Točka $s\in M$ je **stekališče** zaporedja a_n v metričnem prostoru (M,d), če $\forall \varepsilon>0$ v krogli $B(s,\varepsilon)$ neskončno mnogo členov.

Limita je tudi stekališče, obratno pa ni vedno res. Metrični prostor M je **kompakten**, če ima vsako zaporedje iz M stekališče v M. Podmnožica $U \subseteq M$ je kompaktna, če je kompaktna kot metrični prostor za metriko, ki jo podeduje iz M.

Vsak kompakten metrični prostor je poln.

Podmnožica metričenga prostora je **omejena**, če je če je vsebovana v kaki krogli.

Heine-Borel Podmnožica v \mathbb{R}^n je **kompaktna** \Leftrightarrow je zaprta in omejana. $\langle vstavi\ vic\ o\ fiziku,\ ki\ je\ \check{c}okolado \rangle$

Zveznost preslikave

Preslikava $f:(M_1,d_1)\to (M_2,d_2)$ je zvezna v točki a,če $\forall \varepsilon>0\; \exists \delta>0\; \forall x\in M_1: d_1(x,a)<\delta\Rightarrow d_2(f(x),f(a))<\varepsilon)$

$$\forall \varepsilon > 0 \ \exists \delta > 0 : f(B(a,\delta)) \subseteq B(f(a),\varepsilon)$$

Preslikava je **zvezna**, če je zvezna v vsaki točki. Preslikava f je zvezna v točki $a \in M_1 \Leftrightarrow$ za vsako zaporedje a_n v M_1 , ki konvergira proti a, konvergira $f(a_n)$ proti f(a).

Enakomerna zveznost preslikave

Preslikava $f:(M_1,d_1)\to (M_2,d_2)$ je enakomerno zvezna, če

$$\forall \varepsilon \! > \! 0 \ \exists \delta \! > \! 0 \ \forall x,y \! \in \! M_1\! : \! d_1(x,y) \! < \! \delta \! \Rightarrow \! d_2(f(x),f(y)) \! < \! \varepsilon$$

Vsaka enakomerno zvezna preslikava je zvezna, obratno pa je res samo če je (M_1,d_1) kompakten.

Skrčitve

Preslikava $f:(M,d)\to (M,d)$ je **skrčitev**, če

$$d(f(x),f(y)) \leq q d(x,y) \quad \text{ za nek } q \in [0,1)$$

Banachovo načelo

Naj bo(M,d)poln in $f:M\to M$ skrčitev. Potem obstaja natanko en $x_0\in M$ za katerega je $f(x_0)=x_0.$

Funkcije dveh spremenlivk

Naj bo $f:\mathbb{R}^2 \to \mathbb{R}$ funkcija in $(a,b) \in \mathbb{R}^{\not \succeq}$

• Limita $A = \lim_{(x,y)\to(a,b)} f(x,y)$, če velja

$$\begin{aligned} \forall \varepsilon \! > \! 0 \ \exists \delta \! > \! 0 \ \forall (x,y) \! \in \! \mathbb{R}^2 \! : \\ 0 \! < \! \sqrt{(x\! - \! a)^2 \! + \! (y\! - \! b)^2} \! < \! \delta \! \Rightarrow \! |f(x,y) \! - \! A| \! < \! \varepsilon \end{aligned}$$

Funkcija je zvezna v točki (a, b), če

$$\begin{aligned} \forall \varepsilon \! > \! 0 \ \exists \delta \! > \! 0 \ \forall (x,y) \! \in \! \mathbb{R}^2 \! : \\ 0 \! < \! \sqrt{(x\! - \! a)^2 \! + \! (y\! - \! b)^2} \! < \! \delta \! \Rightarrow \! |f(x,y) \! - \! f(a,b)| \! < \! \varepsilon \end{aligned}$$

• Če je f zvezna v točiki (a,b), je

$$\lim_{(x,y)\to(a,b)} f(x,y) = f(a,b)$$

Smerni odvod

$$\frac{\partial f}{\partial \overrightarrow{s}}(x,y) = \lim_{t \to 0} \frac{f((x,y) + t\overrightarrow{s})}{t} = \nabla f\overrightarrow{s}$$

Gradient:

$$\nabla f = (\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y})$$

Parcialni odvod

$$f_x = \frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = \lim_{t \to 0} \frac{f(a + h, b) - f(a, b)}{h}$$
$$f_y = \frac{\partial f}{\partial y}(a, b) = \lim_{t \to 0} \frac{f(a, b + h) - f(a, b)}{h}$$

Če sta $\frac{\partial^2 f}{\partial xy}$ in $\frac{\partial^2 f}{\partial yx}$ zvezna, sta enaka.

Diferenciabilnost

Funkcija fje diferenciabilna, če obstajata konstanti $A,B\in\mathbb{R},$ da je

$$\lim_{(h,k)\to (0,0)} \frac{f(a+h,b+k) - f(a,b) - Ah - Bk}{\sqrt{h^2 + k^2}} = 0$$

• Če je f diferenciabilna v (a,b), je

$$A = \frac{\partial f}{\partial x}(a, b)$$
 $B = \frac{\partial f}{\partial y}(a, b)$

• Če je f parcialno odvedljiva v (a, b) in sta parcialna odvoda zvezna v (a, b), je f diferenciabilna v (a, b).

Taylorieva formula

Taylorjev razvoj funkcije f okoli točke (a, b)

$$f(x,y) = f(a,b) + \frac{\partial f}{\partial x}(a,b)(x-a) + \frac{\partial f}{\partial y}(a,b)(y-b) +$$

$$+ \frac{1}{2!} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(a,b)(x-a)^2 + \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(a,b)(x-a)(y-b) + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(a,b)(y-b)^2 \right)$$

$$\cdots + \frac{1}{n!} \sum_{k=0}^{n} \binom{n}{n-k} \frac{\partial^n f}{\partial x^{n-k} \partial_{x^{k}}}(a,b)(x-a)^{n-k}(y-b)^k + \dots$$

Lokalni ekstremi

Kandidati za lokalne ekstreme so točke (a,b)v katerih je

$$f_x(a,b) = \frac{\partial f}{\partial x}(a,b) = 0$$
 in $f_y(a,b) = \frac{\partial f}{\partial y}(a,b) = 0$

Hesseieva matrika

$$H(a,b) = \begin{bmatrix} f_{xx}(a,b) & f_{xy}(a,b) \\ f_{xy}(a,b) & f_{yy}(a,b) \end{bmatrix}$$

- det H(a, b) > 0
 - $-f_{xx}(a,b)>0 \Rightarrow$ lokalni minimum
 - $f_{xx}(a,b) < 0 \leadsto$ lokalni maksimum
- $\det H(a,b) = 0 \rightsquigarrow ne \ vemo \ kaj \ je \ to$
- det H(a, b) < 0 → to ni lokalni ekstrem, ampak sedlo

Preslikave $F: \mathbb{R}^n \to \mathbb{R}^m$

$$F(x_1,...,x_n) = \begin{bmatrix} f_1(x_1,...,x_n) \\ \vdots \\ f_m(x_1,...,x_n) \end{bmatrix}$$

Odvod preslikave F v točki $x=(x_1,...,x_n)$ je takšna $n\times m$ matrika A, da velja

$$\lim_{h \to 0} \frac{|F(x+h) - F(x) - Ah|}{|h|} = 0$$

Matriko A imenujemo Jacobijeva matrika

$$DF(x) = \begin{bmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1} & \cdots & \frac{\partial f_1}{\partial x_n} \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ \frac{\partial f_m}{\partial x_1} & \cdots & \frac{\partial f_m}{\partial x_n} \end{bmatrix}$$

Odvod kompozituma

$$D(G \circ F)(x) = DG(F(x))DF(x)$$

Približna vrednost preslikave

 $F: \mathbb{R}^n \to \mathbb{R}^m, h \in \mathbb{R}^n: |h| \cong 0$

$$F(x+h) \cong F(x) + DF(x)h$$

Izrek o inverzni preslikavi

Naj bo $f:\mathbb{R}^n\to\mathbb{R}^n$ z lastnostijo, da jeDf(a)obr
nljiva matrika. Potem lokalno (okolif(a))obstaja inverz
 preslikave f in velja

$$F(f^{-1})(f(a)) = Df(a)^{-1}$$

Izrek o implicitni preslikavi

Naj bo $f:\mathbb{R}^n\to\mathbb{R}^m$ gladka preslikava z lastnostijo, da je f(a,b)=0in da je $D_yf(a,b)$ obrnljiva. Potem lokalno (okoli b) obstaja gladka preslikava $g:\mathbb{R}^n\to\mathbb{R}^m$, da je g(a)=bin

$$\forall x: f(x, g(x)) = 0$$

dodatno velja

$$Dg(a) = -D_y f(a, b)^{-1} D_x f(a, b)$$

Vezani ekstremi

Iščemo ekstreme funkcije f(x,y) pri pogoju g(x,y)=0. Potreben pogoj za ekstrem je, da je gradient funkcije f vzporeden gradientu funkcije g. Ta pogoj lahko izrazimo tudi z'.

$$F(x, y, \lambda) = f(x, y) - \lambda g(x, y)$$

jiĥ izračunamo lokalne ekstreme funkcije F. Če imamo več pogojev, dodamo λ_i

Diferencialne enačbe

Ločljive spremenljivke

$$g(y)y' = f(x)$$

Upoštevamo, da je $y'=\frac{dy}{dx}.$ Enačbo pomnožimop zdx in integriramo obe strani enačbe.

Homogena diferencialna enačba

$$y' = f(\frac{y}{x})$$

Uvedemo novo spremenlivko $v(x) = \frac{y}{x} \Rightarrow y = xv \Rightarrow$ y' = xv' + v, vstavimo v začetno enačbo in dobimo

$$xv'v = f(x) \Rightarrow \frac{v'}{f(v) - v} = \frac{1}{x}$$

Linearna diferencialna enačba

$$p(x)y' + q(x)y = r(x)$$

Najprej rešimo homogeni del (r(x) = 0)

$$py' + qy = 0 \implies y = De^{P(x)}; \ P(x) = -\int \frac{q}{p} dx$$

D postane funkcija odvisna od x (variacija konstante). Zgornjo enačbo odvajoamo in dobimo y'.

$$y' = D'e^P - \frac{q}{p}De^P$$

y in y^\prime vstavimo v prvotno enačbo in iz nje izrazimo $D^\prime,$ D dobimo z integriranjem.

Bernoullijeva diferencialna enačba

$$p(x)y' + q(x)y = r(x)^{\alpha}$$

Če je $\alpha=0$, je enačba linearna. Če je $\alpha=1$ ima ločljive spremenljivke. Sicer, enačbo prevedemo na linearno. Enačbo delimo z y^{α} in uvedemo novo funkcijo $z=y^{1-\alpha}$ $\Rightarrow z'=(1-\alpha)y'y^{-\alpha}$. Dobimo linearno enačbo:

$$\frac{1}{1-\alpha}pz' + qz = r$$

Eksaktne diferencialne enačbe

 $P(x, y)dx + Q(x, y)dy = 0 \quad \text{ali} \quad P + Qy' = 0$

Naj bo rešitev enačbe u(x,y)=C. Če je $P_y=Q_x,$ obstaja funckcija u, da je $\triangledown u=(P,Q)\Rightarrow u_x=P,\ u_n=Q.$

Izračunamo u tako da u_x integriramo po x (namesto konstante prištejemo funkcijo f(y)). Nato pravkar izračunani u odvajamo po y in ga enačimo z $u_y = Q$. Izrazimo f' in z integriranjem dobimo f.

Izrazimo j. m. z miegraranjem abomo j. Če $P_y \neq Q_x$, obstaja integrajoči množitelj μ , da je $(\mu P)_y = (\mu Q)_x$

Homegena linearna dif. enačba 2. reda

$$y'' + p(x)y' + q(x)y = 0$$

Naj bo $y_1(x)$ dana rešitev enačbe. Drugo linearno neodvisno rešitev $y_2(x)$ dobimo kot rešitev

$$y_1y_2' - y_1'y_2 = W(x)$$
 $W(x) = e^{-\int p(x)dx}$

Nehomogena linearna dif. enačba 2. reda

$$y'' + p(x)y' + q(x)y = r(x)$$

Naj bosta y_1, y_2 linearno neodvisni rešitvi homegene enačbe (r(x)=0). Partikularno rešitev dobimo z

$$y_p = C_1(x)y1 + c_2(x)y_2$$

kjer funkciji C_1, C_2 zadoščata

$$C_1'y_1 + C_2'y_2 = 0$$
 $C_1'y_1' + C_2'y_2' = r(x)$

Linearna dif. enačba 2. reda s konstantnimi koeficienti

$$y'' + py' + qy = r(x)$$

Kjer sta $p, r \in \mathbb{R}$.

Najprej rešimo homogeni del. V zgornjo enačbo vstavimo $y=e^{\lambda x}$ in dobimo karakteristični polinom:

$$\lambda^2 + p\lambda + q = 0$$

• Če je $\lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}$, je splošna rešitev oblike

$$y = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$$

Če je λ₁, λ₂ ∈ C, je splošna rešitev oblike

$$\lambda_1 = a + bi$$
 $\lambda_2 = a - bi$

$$y = C_1 e^{ax} \cos bx + C_2 e^{ax} \sin ax$$

Linearna dif. enačba 2. reda s konstantnimi koeficienti in posebno vrsto nehomogenosti

$$y'' + py' + qy = P(x)e^{\lambda x}$$

kjer so $p, q, \lambda \in \mathbb{R}$, P(x) pa polinom.

$$y_n = Q(x)x^k e^{\lambda x}$$

Kjer je Q(x) polinom iste stopnje kot $P,\,k$ pa pove večkratnost ničle karakterističnega polinoma.

Sistemi linearnih diferencialnih enačb

$$\dot{x} = Ax$$

Kjer je A 2 × 2 matrika.

$$x(t) = C_1 e^{\lambda_1 t} \overrightarrow{e}_1 + C_2 e^{\lambda_2 t} \overrightarrow{e}_2$$

• Če se A ne da diagonalizirati, oziroma ima samo en lastni vektor \overrightarrow{e} , potem izračunamo \overrightarrow{k} kot rešitev $(A - \lambda I)\overrightarrow{k} = \overrightarrow{e}$

$$x(t) = C_1 e^{\lambda t} \overrightarrow{e} + C_2 e^{\lambda t} (\overrightarrow{k} + t\overrightarrow{e})$$

Funkcijska zaporedja in vrste

Zaporedje funkcij f_n po točkah konvergira proti f, če $\forall x \in I : \lim_{n \to \infty} f_n(x) = f(x)$.

 f_n enakomerno konvergira proti f, če $\forall \varepsilon > 0 \ \exists n_0 \in \mathbb{N} : n > n_0 \Rightarrow \sup |f_n(x) - f(x)| < \varepsilon$

- Če f_n konvergira enakomirno, konvergira tudi po točkah
- Če zaporedje zveznih funkcji konvergira protif, je tudifzvezna
- Če zaporedje f_n enakomerno konvergira proti f, tudi $\int_a^x f_n(t)dt$ enakomerno konvergira proti $\int_a^x f(t)dt$
- Če zaporedje odvedljivih f_n , konvergira po točkah k f, in zaporedje f'_n konvergira enakomerno, potem f'_n konvergira k f'
- Weierstrassov kriterij Če $|f_n(x) f(x)| < c_n \ \forall x \in I \ \text{in } \lim_{n \to \infty} c_n = 0,$ zaporedje f_n enakomerno konvergira k f

Funkcijska vrsta $\sum f_n$ po točkah konvergira, če $\forall x \in I$ vrsta konvergira.

 $\sum f_n$ enakomerno konvergira, če enakomerno konvergira zaporedje delnih vsot.